

Pentax *ist DS

Arviointi:

1500 euroa

Kuvan koko:

3008x2000

Suljinajat:

1/4000–30 s, bulb

ISO-herkkydet:

200–3200

Mittaustavat:

matriisi, keskustapainotteinen, piste

Tarkennustavat:

kerta, jatkuva, käsi

Salama:

sisäinen ja salamakenkä

Muistikortti:

SD

LCD:n koko:

2,0", 210 000 pix.

Akku:

4xAA, NiMH

Paino:

605 g sisältäen akut

Mitat:

125 x 92 x 66 mm

Pidimme

- Kevyt ja pieni
- Hyvä käyttöliittymä
- Väritasapainon hallinta

Emme pitäneet

- Salamakuvauksen rajoitukset
- Kömpelö raakatiedostojen käsittelyohjelma

*.Pentax ist DS

Pentax on kameramerkki, johon monella vanhemman polven kuvaajalla liittyy tunteuksia ja muistoja. Pentaxin ratkaisu sallia objektiivikiinnityksensä vapaa käyttö muidenkin valmistajien tuotteissa teki siitä aikanaan yhden valtamerkeistä.

igimarkkinoille tehdas tuli hiukan myöhään, mutta ei viimeisenä eikä vähäisimpänä. Pienikokoisimman paalupaikka Pentax *ist DS kyllä tavoittelee. Runko on huomattavasti pienempi ja kevyempi kuin esimerkiksi Olympuksen E1, vaikka sisältääkin suuren APS-koon kennon.

Kameraa on hiukan pienennetty ja kevennetty edeltäneestä D-mallista, ja joitain ominaisuuksiakin on karsittu. Tavoitteena on ilmeisesti painaa hintaa alas, ja saada kamera kilpailukykyiseksi esimerkiksi Canon EOS 300D-mallin hintaluokassa.

Ensi silmäyksellä Pentax vaikuttaa jollain tavoin riisutulta mallilta. Nappuloita ja säätimiä on kovin vähän. Edestä päin

Teksti ja kuvat: Sakari Mäkelä

katsottuna ei oikein näy kuin nimi ja laukaisunappula, ja toisessa päässä on yksi säätökiekko. Takanakaan ei ole liikaa painikkeita kuvaajaa hämäämässä. Käytävissä olevat hintatiedotkin ovat hyvin houkuttelevia. Missä mennään, onko kyseessä ollenkaan vakavasti otettava kamera?

Kätevä

Käteven otettuna kamera vaikuttaa niin ... käteenkäyvältä. Perinteinen kuvausote tunnetaan luontevalta ja sormet asettuvat itsestään säätimille. Peruszoomin (16–45 mm) zoomausrengas on pitkä ja hyvin karhennettu, joten siitä saa hyvän otteen. Runko istuu hyvin kämmenpohjaan. Keveydestä huolimatta Pentaxin rungon ilmoitetaan olevan ruostumatonta terästä!

Virtakytkimen kääntämisen jälkeen Pentax on käytännössä melkein heti valmis kuvaukseen, viive ei ole tuntuva. Virtakytkimelle on laukaisunappulan tyvi erinomainen paikka, joka useimmissa kilpailijoissa on varattu säätöpyörälle. Pentaxissa on vain yksi säätöpyörä peukalon painikkeilla. Sen toiminta vaihtuu painamalla laukaisunastan kuvaajan puolella olevaa painiketta. Itse asiassa lopulta käytössä kätevämpää kuin miltä kuulostaa tai ensi alkuun tuntuu.

Selkeä

Kuvaaminenkin tuntuu luontevalta. Virta päälle, vasemman puolen mode-valikosta P-asetto, ja heti kuvia napsimaan. M-asetuskin toimii luontevasti. Peukalopyörä säätää aikaa, ja laukaisimen vieressä olevaa nappia painamalla aukkoa. Menut ovat selkeitä, ja niiden selaaminen nelisäätimellä on nopeaa ja loogista.

Etsinkuva on kirkas, ja näkyvissä on tavanomainen 95 % kuva-alasta. Etsimessä näkyy selkeästi aika, aukko ja autofokuksen tarkentumisen ilmaisin. Käsiasäätöä käytettäessä valotuksen poikkeama mitatusta ilmoitetaan melko poikkeavasti lukuina, miinus- tai plusaukkoina. Selkeää, mutta melkein kaikissa kameroissa tässä kohden on jonkinlainen palkki, jossa merkinappula liikkuu kauan sitten käytöstä jääneitä mittarin osoitinneuloja imitoiden.

Muuta informaatiota etsimässä ei siten kuvaajan ilona tai haittana välttämättä olekaan. Osasta asetuksia ilmestyy näkyviin muistutus. Jos esimerkiksi valotuksen korjailu, itse asetettu valkotasapaino tai manuaalitarkennus on käytössä, on etsimässä näkyvissä vastaava symboli.

Kytkimet eivät tarpeen

Valotusohjelmia on tavanomaisten ja lisäksi puolisen tusinaa – erilaisia kukkia ja urheiluhjelmia niistä kiinnostuneille tai niitä muuten vain käyttäville. Osa näistä vaihtaa esimerkiksi värien toiston asetuksiakin, joten niihin kannattaa perehtyä etukäteen käyttöohjetta lukemalla.

Kuvien katselu alkaa tavanomaisesti nappulaa painamalla, ja kuva valitaan nelisäätimellä. Suurentaminen on ällistytävän helppoa – pyöritetään peukalopyörää ja nelisäätimellä liikutellaan aluetta. Vähiläkin säätimillä voidaan rakentaa kätevä käyttöliittymä, kun asiaa ajatellaan.

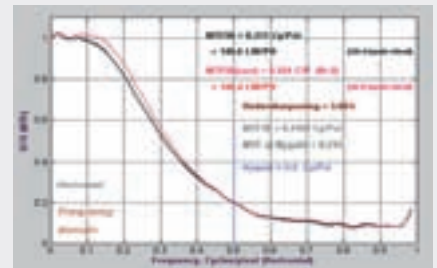
Liitäntä ulkomaailmaan on USB 2.0, joka toimii nykyykoneissa kuin se perinteinen junan vessa. Tallennusmedia on SD, ilmeisesti sen pienemmän koon takia. Edeltävä malli käytti CF-muistia. Ainoa nurkumisen aihe on perin tavanomainen; insinöörit saivat suunnitella korttipaikan, josta näkee ulkoapäin, kummin päin kortti tulee asettaa paikoilleen.

Harmaat kohdallaan

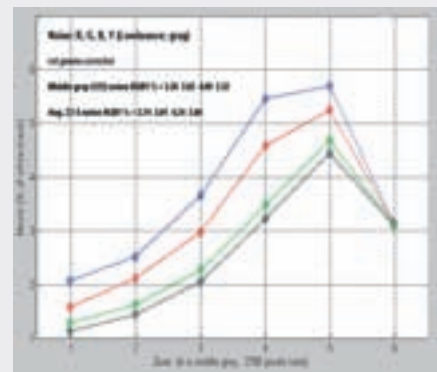
Pentaxilla on isompien lajitoveriensa tapaan valittavissa väriavaruudeksi joko sRGB tai AdobeRGB. Lisäksi Image Tone -asetuksella voidaan valita joko kirkas tai luonnollinen toisto. Tarkoitus on, että mikäli kuvat viedään kortilta printattaviksi, käytetään kylläisempää asetusta. Jos taas on tarkoitus käsitellä kuvia jossain kuvankäsittelyohjelmassa, on järkevämpää käyttää miedompaa asetusta. Lisäksi valikoissa on erikseen kylläisyys, terävyys ja kontrastisäätimet, joten talletettavan tiedoston ominaisuuksia voi säätää melko monipuolisesti.

Pentaxin väritasapainovalikko avautuu painamalla neliohjaimen alapuolella olevaa funktiopainiketta. Valikko on kätevä, ja oma mittauskin asettuu helpos-

:::INFO

Laajimmassakin asennossaan, 16 mm, piirtää Pentaxin zoomi parhailla aukkoillaan erinomaisesti. MTF(50)=0,32.

Pentaxin kohinakäyrät pysyttelevät ISO2000 herkkyydellä alle 1 % tason, joka ei edes mahdu mukaan tässä ISO3200-kuvassa. Keski-sävyillä kohina on 4–6 % tasoa, mutta onhan herkkyytlukemakin sellainen, jota useimmat kilpailijat eivät edes tarjoa.

ti ainakin näin talvella – valikosta kohta ”oma asetukset”, ja kameran laukaisu kohti lumipenkkaa.

Sekä valkotasapainon mittausta että asetukset on kätevä ja tarkka, harmaat menevät kohdalleen. Säädettyä väritasapainoa ei voi tallettaa mihinkään, mutta toisaalta säätökin on helppo, jos vain lunta löytyy, tai se valkoinen paperi on mukana. Tältäkin osin DS-mallia on riisuttu edeltävästä D-mallista, koska siinä oli kolme tallennuspaikkaa omille säädöille.

Tarkentaa luotettavasti

Valon mittaustapoja on kolme: 16-segmenttinen monilohkomittaus, keskustapainotteinen ja pistemittaus. Mittaustavan vaihtamisen tehdään valikosta, mikä ei ole kovin hankalaa.

Tarkennusautomaatiikalla on kolme valintaa: automaattinen, käyttäjän 11 alueesta valitsema tai keskusta. Tarkennus toimii nopeasti ja hiljaisesti. Etsimistä ei juurikaan esiinny edes hämärässä. Tarkennuspisteen valinta on valikoissa, ja mikä parasta, se on tarjolla heti aukeavassa valikossa.

Manuaalisen tarkennuksen kytkin on nykytavan mukaan rungon etupuolella objektiivin juuressa. Objektiivin tarkennusrenkas pyörii AF:n toimiessa, mutta se on hyvin kapea ja vaatimaton. Käsitarkennuksessa se taas on jo hankalan pieni. Kun objektiivin ei ole rakennettu renkaan vapauttavaa järjestelmää, on kompromisseja tehtävä.

Kuvauksissa Pentaxin tarkennusjärjestelmä osoittautui sellaiseksi kuin nykykameranomeroilta sopii odottaakin – kohtuullisen nopeaksi ja luotettavaksi.

Ei studioon

Valikosta löytyvät tavanomaiset kuvaustapojen vaihtoehdot: kerta ja sarja, haaruointi ja vitkat – käytännössä kaikki tarpeellinen. Sarjaa Pentax räpsii 2,8 kuvaa sekunnissa. Tiedostokoosta riippuen kuvia saadaan jopa kahdeksan ennenkuin tallennus alkaa. Nopeaa ja tehokasta sarjakuvausmahdollisuutta todella tarvitsevalle Pentax ei ole paras valinta.

Kahden sekunnin vitka nostaa peilin ylös laukaisinta painettaessa, joten se vastaa peilin lukitusta tärähdyksiä välteltäessä. Kätevä ominaisuus lähikuvauksessa ja

::TESTIKUVAT

Taustasta mitattu valkotasapaino tekee tästä hehkulampuilla kuvatusta eväsvalikoimasta melko neutraalisti värejä toistavan kuvan. Kuva on valaistu studiosalamalaitteiden ohjausvaloilla, koska Pentax ei saanut niitä välähtämään. Tulos on hyvä näinkin.

Kontrastinen kohde toistuu hyvin, Pentaxin sävyalalle mahtuvat hyvin sekä taivas että nokinen seinä. Tämäntapaisissa kohteissa Pentaxin hiukan kilpailijoita pienempi gamma antaa etua. Alkuperäisessä kamerastulleessa kuvatiedostossa ei ollut sävyasteikon kumpaakaan ääripäätä, joten valotus on ollut juuri oikea.

Omimmalla alueellaan Pentax on perhekuviissa. Koira on valkoinen, ja koska sen on tarkoitus olla kuvassakin valkoinen, on valkotasapaino syytä mitata sen turkista. Varjopuolelta mitattuna saadaan valopuolelle hiukan lämmintä sävyä. Väritasapainon hallinta on Pentaxin vahvuusalueita – yllättävää sinänsä kuluttajakäyttöön suunnitellulta laitteelta.

yleensäkin jalustaa käytettäessä, jos laukaisuhetki ei ole kriittinen.

Oman salaman peitto ei ole kaksinen. Valoa luvataan osapuulle 28 millin kuvakulmalle, eli käytössä olleen pikkuzoomin koko alueelle.

Varustekenkään saa Pentaxin lisäsalamalaitteita, joita voi käyttää myös ketjutettuna. Salamakuvausmahdollisuudet ovat hyvin monipuoliset, mutta vain Pentax-laitteilla.

Kamerassa ei ole PC-liitintä, joten täsmäsjohdolla salamalaitteita ei siihen liitetä. Pentaxin lisäsalaman saa luultavasti välähtämään ilman esisalamaakin, jolloin studiosalamalaitteiden käyttökin saattaa olla mahdollista. Kameraa ei kuitenkaan ole tarkoitettu studiokuvaajille.

Ohjelmisto

Raakatiedostojen kanssa joudutaan työskentelemään Pentaxin oman konversio-ohjelmiston kanssa. Ohjelmisto herättää kahdenlaisia tunteita. Sillä voi tehdä kaiken tarpeellisen, ja tulokset ovat hyviä. Esimerkiksi toistokäyrien säätö mahdollistaa melko näppärästi monen mielestä kaikkein tärkeimmän – tummien sävyjen kontrastin kasvattamisen. Sikäli ohjelmisto on OK.

Pieni koko ja keveys tekevät kamerasta helposti kuljetettavan

Uusimpiin maksullisiin ohjelmistoihin tottunut käyttäjä kyllä ihmettelee ohjelmiston käyttöliittymää. Se tuntuu kömpelöltä. Erillisistä pikku ikkunoista koostuvasta, sekavasta työpöydästä joutuu hetken aikaa etsimään tarvittavia säätöjä. Adobe Photoshopin raw-konvertteri ei tue kameraa, eikä uusi 2.4-betaversiokaan sitä tee.

Kuvan laatu

Kohinataso on varsin kohtuullinen, 0,9 % luokkaa keskiharmaassa pienimmällä ISO200-herkkyydellä. Tältä osin kamera ei poikkea kilpailijoistaan. Pentax tuottaa normaaliasetuksia käytettäessä kontrastiltaan kilpailijoitaan ehkä hiukan loivempia

kuvia. Kennon toistoala ei sentään poikkea tavanomaisesta, mutta on hyödynnetty hyvin. Pentaxilla on helpohkoa tuottaa kuvia, joissa varjoalueidenkin sävyt ja pintarakenteen toisto on kohtuullisen hyvää. Tässä suhteessa pikkuinen Pentax haastaa menestyksellisesti useita painavampia ja kalliimpia kilpailijoitaan.

Pentax tarjoaa herkkyysasetukset ISO200–3200. ISO200 on miltei kohinatonta, joten sitä kelpaa käyttää yleiskäytön herkkytenä. Kohina kasvaa kyllä nopeasti, kun herkkyttä kasvatetaan. ISO800-herkkyden kohinat pysyttelevät kahden prosentin tuntumassa, joten käyttökelpoista sekin on. ISO3200 on sitten paikallaan tunnelmallisia kynttilävalokuvia luotaessa. Niihinhan rae ja kohina kuuluvatkin tunnelman lisääjänä. Kuva myös jyrkkee herkkyttä lisättäessä.

Piirtokyky on testissä mukana olleen 16–45 mm f/4,0 objektiivin kanssa hyvä. Parhailla aukoilla, 5,6–11, Pentax tuottaa kilpailukelpoisia kuvia, vaikka rinnalle tuotaisiin kaksinkertaisella hintalapulla varustettuja kuusimegaisia. MTF(50) asettuu lukemien 0,3 viivaparia/pikseli paremmalle puolelle, joten kontrastintoisto on erittäin hyvä.

Laajakulmapäässä optiikan tynnyrivääritymä on melkoinen. Arkkitehtuuri- tai jäljennöskuvaukseen on syytä hankkia jokin toinen objektiivi.

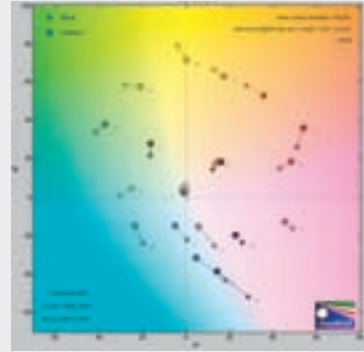
Järjestelmä aloittelevalle

Alussa esitin epäilyksen sekaisen kysymyksen: onko kyseessä vakavasti otettava kamera ollenkaan? Kokemuksieni perusteella vastaus on kyllä. *istDS on hyvä ja vakavasti otettava järjestelmäkamera perhekäyttöön ja järjestelmäkameroiden maailmaan vasta tutustuvalla. Käyttö on helppoa, valikot selkeitä ja kuvat laadukkaita.

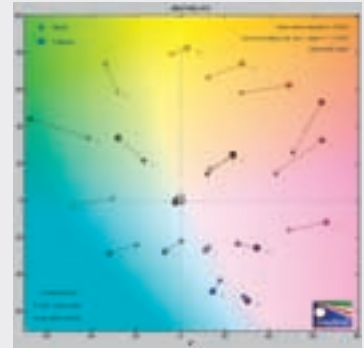
Pieni koko ja keveys tekevät kamerasta helposti kuljetettavan, mutta ne eivät aiheuta merkittäviä puutteita rakenteeseen tai käyttöliittymään. Pentaxin lisäsalamalla varustettuna kamera on moneen lähtöön soveltuva harrastajakuvaajan työkalu.

Ammattikuvaajalle tai kokeneelle harrastajalle tätä kameraa ei ole suunnattu. Ensimmäisenä tulevat vastaan salaman käytön rajoitukset, ja seuraavaksi tallennuksen hitaus raakatiedostomuodossa sekä konversio-ohjelmiston kömpelyys.

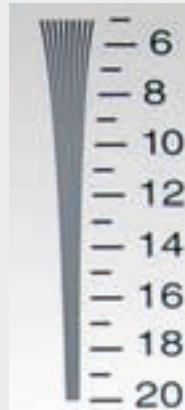
:::INFO

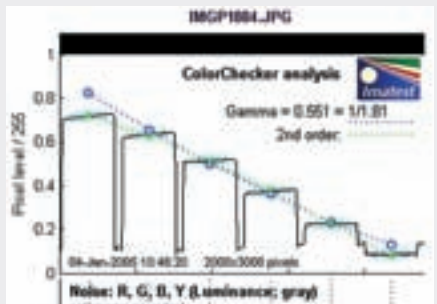
Vähemmän kylläisellä Image Tone-asetuksella värit siirtyvät kohti neutraaliharmaata kuvion keskellä.

Kun Image Tone on kirkkaalla, saadaan vastaavasti liian satureoituja värejä - värivirheen siirtymä on pois päin keskustasta.

Kiilakuviosta erottuvat zoomin laajakulmapäällä noin numeron 10 kohdalla olevat viivat, niin kuin kuusimegaisille on tyypillistä. Ei huonoa, mutta ei poikkeavan erinomaistakaan.

Imatestin kertomaa kohinasta ja jyrkkyydestä ISO200-herkkyydellä. Luvut kertovat varsin hyvälaatuisesta kuvasta.